

Lansarea a inclus și lectura poeziei *Ars poetica* și a tabletei literare *Ecologistul* în interpretarea actorului de la Teatrul Național „Mihai Eminescu”, Valentin Zorilă, cel cu o voce „de metal și catifea” (Maria Pilchin).

În final, a avut loc un recital al autorului din creația sa poetică, în care am putut sesiza evantaiul său de teme și l-am văzut în postura de observator atent al lumii, de îndrăgostit și de apărător al valorilor.

Fotografii: Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”

CZU [[821.135.1+821.135.1(478)].09:061.3]:027.52(478-25)=135.1

LANSAREA CĂRȚII MEMORII. JURNAL. NOTE DE CĂLĂTORIE LA BM „B.P. HASDEU”

*Elena TARAGAN,
șef sector, Secția studii și cercetări, BM „B.P. Hasdeu”*

Pe 24 aprilie 2026, în Sala cu Coloane a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, a avut loc un eveniment de o eleganță rară. Este vorba despre lansarea, în cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, a cărții *Memorii. Jurnal. Note de călătorie* (Chișinău: Editura „Știința”, 2025, 490 p.), ediție îngrijită și completată de un amplu studiu introductiv de distinsul critic literar Eugen Lungu.

Invitații la eveniment au remarcat specificul aparte al acestui gen – memorialistica –, care vine să completeze cunoașterea istoriei prin fapt, o istorie așa cum a fost. Moderatorul evenimentului, Mircea V. Ciobanu, a subliniat faptul că toate cărțile trăiesc după ce trece valul de publicitate. Volumul prezentat astăzi intră în colecția „Literatura română din Basarabia” – o denumire care presupune o contradicție internă (pe de o parte, aderarea la românismul de pretutindeni, pe de altă parte, specificând că e vorba despre Basarabia – o separare). Această colecție a început, în mod optimist, cu poezia, iar genul lansat astăzi reprezintă o inițiativă deosebită.

Pentru memorialistică există un interes aparte, afirmă Mircea V. Ciobanu, mărturisind că a crezut acest interes drept unul temporar. Dar s-a dovedit contrariul, s-a confirmat longevitatea lui. Cărțile memorialistice sunt bastioane împotriva istoriei falsificate, truate sau romanțate. Iar această comuniune – „fapt și ficțiune” – face ca interesul față de asemenea lucrări să crească constant.

Scriitorul Nicolae Negru a afirmat că jurnalele unor oameni de vază, care au trăit vremuri diferite, cu bune și cu rele, completează studiul istoriei. Prin detaliu, nuanță, ele surprind esența timpurilor. Basarabia nu a fost aceeași în diferite perioade, susține vorbitorul. Acesta a menționat câteva crâmpoe pe care le-a aflat din prezenta antologie: Alecu Russo a fost cenzurat și a fost închis din cauza unei pie-se; Mateevici a fost o fire pasională, pentru *Limba noastră* fiind aplaudat două ore în șir; amintiri din perioada deportărilor; folclorul deținuților

Gulagului ș.a. Cartea vorbește și despre modul în care a acționat intelectualitatea basarabeană în vremuri de schimbări majore, cruciale. Această antologie te face să vrei să cauți, să te aprofundezi mai mult în istorie, sociologie, cultură.

Poetul Arcadie Suceveanu a afirmat că *Memorii. Jurnal. Note de călătorie* este o lucrare neobișnuită și chiar singulară: „În România, după 1989, memorialistica a înflorit. Nu putem spune același lucru și despre memorialistica de dincoace de Prut. De pildă, în volumul prezentat astăzi, îl cunoaștem pe Hasdeu (noi, care eram obișnuiți doar cu savantul, enciclopedistul), așa cum a fost în tinerețe, la 18-19 ani. Jurnalele sunt populare în rândul oamenilor pentru că fiecare parcă ar vrea să «se uite prin gaura cheii». Iar documentul trebuie să aibă vibrație artistică”, susține poetul. Arcadie Suceveanu a menționat și despre „conflict” dintre scriitorii George Meniuc și Ion Druță, în ceea ce privește *Frunze de dor*, care este reflectat în carte.

Spre final, a luat cuvântul antologatorul, Eugen Lungu, care a ales să aducă în discuție *Jurnalul fericirii* de Nicolae Steinhardt. Dar „fericirea” lui Steinhardt n-a fost tocmai o ecuație ușoară. Eugen Lungu a mulțumit tuturor pentru faptul că și-au rupt din timp ca să asiste la un eveniment care unește literatura și memoria, și anume – lansarea unei cărți care completează și animă istoria.

Fotografie: Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”